

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1699

Decas III. Ab anno 320. ad 330.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64743](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64743)

DECAS III.

✽ Ab anno 320. ad 330. ✽

321. **D**onatistæ constituunt sibi Romæ
✽ Episcopum quendam suarum
partium, Victorem Garbientem dictum,
ut Romæ habentes aliquem Episcopum
nomen simul Catholicum retinerent.

Victori successivè usque ad tempo-
ra Optati quinque successi sunt. Et cum
intra urbem conventus habere eis prohi-
bitum esset, in quadam montium vicino-
rum spelunca convenientes appellari ce-
perunt MONTENSES, fuitq; Donatus tanto
fastu elatus, ut per nomen suum tanquam
Deatri cujusdam jurare suos juberet.

Eodem Donato docente, & ut putat
Baronius, adhortante, oborti sunt in Africa
Circumcelliones sive Circelliones, sic di-
cti, quòd circum cellas vagarentur, quos
à Donato AGNOSTICOS, & Præfectos eorum
DUCES SANCTORUM nominatos esse Opta-
tus scribit.

**HÆRESIS CIRCELLIONUM SIVE
CIRCUMCELLIONUM, QUI ET
SCOTOPITÆ & CIRCUITO-
RES DICTI SUNT.**

Hæc secta Donatistarum eos Martyres nun-
cupabat, qui sibi manus inferrent, vel in
aquis

aquas semetipsos demergerent, vel è rupibus precipitarent. Quam ob rem circumibant terram, & ab iis, quos in itinere obvios habebant, violentam sibi mortem flagitabant, & extorquebant, minitantes nisi hoc facerent, se illis mortem eandem, quam sibi deposcerent, & Martyrii lauream collaturos esse.

(322. 323.) Constantinus adigit Gentiles, ad celebrandum diem Dominicum cum Christianis. Sed quantum edicto isto rem Christianam promovit, tanto iterum altero edicto afflixit, quo prohibitam à se aruspicinam publicè iterum celebrari indulgit, quando ex aruspicum responsis, urbs ob aliquod sacrificium lustranda videbatur. Voluit igitur Gentilium furorem reprimere, ut fautor Christianorum æquè ac gentilium, nec his, nec illis accedere plùs videretur. Abusi sunt interim gentiles hoc edicto contra Christianos, quos ferociter exagitare cœperunt, præsertim in absentia Imperatoris, ita ut Sylvester Papa necessariò se occultaverit; donec alio edicto pro Christianis transmissò ab Imperatore, rabies persecutorum nonnihil frænata fuit.

324. Cæsus est hoc anno Constantini Augusti Filius Julius Crispus, jussu Parentis accusatus, quòd stuprum Faustæ nover-

cæ inferre attentasset. Interfectus etiam Licinius Junior, in cuius necis causa afferenda quia scriptores antiqui variant, divinare non licebit.

De Crispi innocentia memorant historici, fuisse eam Constantino patefactam & Faustæ novercæ impudentiam simul detectam, quam ideo in balneo inclusam suffocari iussit.

Fuit autem Crispus victoriis insignis, castitate cæterisque moribus conspicuus, & longè major futurus, si per mulieris impudentiam, & novercale odium vivere licuisset. Necem tam insignis optimique nepotis inconsolabili dolore Helena avia profecuta est, & dolores suos recordatione dolorum Christi sedatura in Palestinam migravit.

Ad hunc annum refert Baronius baptismum Constantini Magni. Cum Imperatori lepræ curandæ causâ medici balneum ex infantum sanguine præscripsissent, SS. Apostoli Petrus & Paulus in quiete apparuerunt, præcipientes ei, ut si mundari vellet a leprâ, omisso immani & impio balneo, à Sylvestro (tunc temporis in monte Soracte latitante) baptismo tingeretur. Cui mandato obtemperans Imperator & per Christianorum lavaerum

tum

tum ab animi tum corporis lepra sanatus, mox in omni ditione Romani Imperii templa ædificari iussit, sublatisque inanum Deorum simulacris, vero Deo Christianorum cultum exhiberi: Excitatas basilicas donis ac muneribus magnificentissimis exornavit: leges omnes contra Christianos unquam ab antecessoribus latas abrogavit: privilegiis econtra & gratiis ac juribus liberaliter insignivit. Ardorem magnum, quo flagravit, Christi honorem augendi insigni spectaculo exhibuisse scribitur: quando octavo post baptismum die venit ad confessionem B. Petri Apostoli, & diademate ac chlamide depositis, acceptoque bidente, terram primò aperuit ad fundamenta basilicæ ponenda: & deinde ob numerum duodecim Apostolorum totidem cophinos terrâ plenos propriis humeris asportavit, imitatus in eo Vespasianum Imperatorem, de quo Svetonius narrat, ruderibus purgandis primam admovisse manum. ac suo collo, quædam extulisse.

Quanto Constantinus honore Christum in Vicario suo Sylvestro & successoribus ejus veneratus fuerit, ipse refert in decreto donationis à se ecclesiæ factæ, ubi scribit, se etiam pro reverentia B. Petri tenentem frenum equi, stratoris officium Sylvestro exhibuisse.

I 5

Ro.

(284.) Romæ celebratur Synodus sub S. Sylvestro convenientibus Episcopis, quibus à Constantino ad iter vehicula suppeditata & annona. Interfuit quoque Concilio Constantinus Imperator cum matre sua Helena una cum Calphurnio Præfecto urbis, qui ex gentili factus erat Christianus, leguntur etiam Presbyteri plurimi, Diaconi, & universus Clerus Romanus ornasse conventum illum, ac prima quasi Christianæ pietatis Encænia concelebrasse. In hac synodo post damnatam Arii hæresim multa instituta sunt pertinentia ad disciplinam, pacemque & œconomiam ecclesiasticam, redditibus jam tunc affatim affluere incipientibus.

Constantinus in honorem Sedis Apostolicæ cogitat cedere Româ, dominatu ejus Pontifici relicto, & novam urbem quæ imposterum Sedes Imperatoria & nova Roma esset, ædificare. Eligitur in hunc finem Byzantium, non absque signis cælestibus. Cum enim Ilium resuscitare vellet ut ibi sedem Imperij figeret, contigit prodigiosè, ut ædificantium instrumenta nullâ hominum manu vel arte in adversû littus translata reperirentur; Sed & aquila sustulit funiculum cæmentario-

rum, & juxta Byzantium dejecit. Cedrenus idem de lapidibus affirmat: Addit Nicephorus, cum Imperator apud Byzantium novæ urbis ambitum definiens circumiret, & comitibus ejus ulterius quam conveniret, pomeria urbis proferre videretur, cuidam ex eis roganti, *Quousque tandem Domine?* confestim respondisse, *Eo usque, dum qui me præcedit ductor substiterit.* Ex quo manifestum videtur, cœlestem quandam virtutem præivisse quâ, monstrante magnitudinem urbis definiverit.

✽(325.)✽ Celebratur Nicææ in Bithynia concilium primum generale, cui interfuerunt 318. Episcopi; Præfederunt legati Pontificis Romani Vitus & Vincencius Presbyteri; Osius Cordubensis Episcopus egregiè disputavit, nec non Athanasius, tum Presbyter duntaxat, ab Alexandro eò deductus.

Cum Ariani Episcopi Eusebius Nico-mediensis & Eusebius Cæsariensis, Paulinus Tyrius, Menophantes Ephesinus, Theognis Nicænus, Mares Chalcedonensis aliique suæ causæ diffiderent, varios proposuere libellos Imperatori adversus Catholicos Episcopos, quos Constantinus publicè incendit, atque hæc crimina & criminationes suâ purpurâ obvelandâ &

DEI iudicio reservanda esse, sapienter edixit. Ergo ad causas Ecclesiæ totus cætus conversus est, & statutum, ut eodem die ab omnibus pascha celebraretur, hoc est die Dominico, qui proximè succedit decimo lunæ primi mensis, hoc est, cujus 14. luna vel cadit in diem verni æquinoctij 21. Martij, vel propiùs ipsum sequitur, Damnata quoque hæresis Arii, & conditum Symbolum, quod Nicænum dicitur; Ariani Palinodiam recantare coacti sunt, & Arius cum suis receptus in communionem, sed ea lege, ut nunquam Alexandriam Arius rediret. Duravit hæc synodus a 13. Kal. Julii, ad 8. Kal. Septembris, non tribus annis ut quidam perperam asseruerunt. Probata sunt acta hujus concilij a Sylvestro in alia synodo Romæ hunc in finem coacta, Constantino opem duntaxat ferente, & ne quid turbarum accideret, sapienter ac fortiter providente.

✠(326.)✠ S. Athanasius Alexandriae Episcopus creatur post Alexandrum demortuum, frementibus Arianis, quorum malleus erat.

Meletius cum affeclis turbat ecclesiam & Arianis conjungitur. Constantinus autem, quos obstinatos in sua hæresi audivit post Nicænum, eos edictis persequitur,
oneri-

oneribus diversis obligat, & privat Catholicorum privilegiis; imò cum Novatianis, Valentinianis, Marcionitis, Paulianis & Cataphrygibus aliisque conventus quocunque modo agere prohibet. Unde plures saniora consilia secuti ad ecclesiam redierunt.

Fana Deorum æquè in Oriente, quàm Occidente jussu Constantini destruuntur. Hierosolyma nova opposita Hierosolymæ antiquæ ædificatur, & templis exornatur, quorum præcipua eaque celeberrima in loco resurrectionis, & in monte Oliveti, ac Bethleemi. Quæ loca Ethnicis supra modum erant profanata idolis.

S. Helena pietatis studio Hierosolymam profecta crucem Domini miraculosè detectam reperit, & partem illius ibi reliquit, aliam secum Romam deportavit; una cum clavis: qui si plures quàm tres jam inveniuntur, hi non affixere Christum, sed crucis brachia conjungere, vel etiam Martyres, qui membra Christi vocantur, crucibus affixerunt.

Piè creditur, Helenam ex his clavis duos accommodasse in frenos ad robur & victorias contra hostes impetrandum & unum diademati Imperatorio adhibuisse; quartum autem in mare Adriaticum conjecisse, ad mitigandum mare, quod

quod in eo loco, qui vorago navigantium vocabatur, naufragiis infame fuit, & ex eo tempore cessasse ibi naufragandi pericula, mari penitus mansuefacto.

Helena octogenaria pie obit, & ut probabilior fert historica narratio, Romæ sepelitur, Mausolæo à filio honorata.

S. Nicolaus Myrhæ in Lycia commoratus noctu apparet Constantinopoli Imperatori ac Præfecto Ablavio, & absterret a nece inferendæ tribus militiæ tribunis innocenter ad mortem damnatis. Qui absentis opem in catenis implorârunt.

✽(327.)✽ Constantia uxor Licinij Imperatoris favet Ario contra Athanasium.

Christi Evangelium per captivum quendam Frumentium Tyrium ejusque discipulum Ædesium similiter Tyrium ad Indos defertur, & magnâ populi conversione suscipitur. Similiter per captivam quandam foeminam Christianam Iberi unâ cum Rege Bacurio ad fidem Christi perducuntur, & missâ ad Constantinum legatione, sacerdotes impetrant, ut plenius informentur.

✽(328.)✽ Antonius Monasticæ vitæ institutor celeberrimus à S. Athanasio in-visitur.

Romæ & Mediolani prima Cænobia & alibi

alibi passim tum intra tum extra urbes
 edificantur, & monachismus variis in lo-
 cis clericatui conjungitur, ut Episcopi
 etiam ex monachis crearentur.

Fuit autem tunc temporis, ut Hieronymus
 scribit, triplex monachorum genus; Cœnobite,
 qui Samses, hoc est in commune viventes, &
 Anachoretæ qui soli per deserta habitabant, &
 tertium genus, quod Remoboth nuncupabatur,
 qui bini & terni nec multo plures simul habita-
 bant, idq; in urbibus potissimum & castellis, suo
 arbitratu ac ditione de eo quod laborassent in
 commune viventes, sed cum nimia rerum om-
 nium affectatione, & minori rerum divinarum
 solitudine. Cassianus memorat etiam quartum
 genus, quos Sarabaitas vocabant, qui semetipsos
 à cœnobiorum congregationibus sequestrabant,
 sic enim exemplo ipsius Antonij primi cœnobi-
 archæ factum est, ut ordine quodam reciproco
 anachoretæ parerent cœnobitas, & cœnobite
 anachoretas, qui scilicet consensu superioris ac
 Patris omnium Præsidis sic solitarie vivere per-
 mittebantur, ut tamen vinculo quoque obedi-
 entia adstringerentur.

(329.) Constantinus Arianos rede-
 untes ad vomitum & Athanasium protervè
 exagitantes jubet, ut secundum priorem
 synodi sententiam sedibus suis expel-
 lantur.

✽(330.)✽ V. Idus Maji Constantino-
polis dedicata est, ac D. Virgini consecra-
ta, dictaque nova Roma sive secunda, tan-
tum veteri inferior, quantum hæc nova super
reliquas urbes emineret. Hanc urbem Impera-
tor totius Orbis Romani spoliis locupleta-
vit. Collocata est tam situ opportuno, ut
rectè Bimaris dicatur, quia quolibet flante
vento semper naves admittit, & digna se-
des Imperatorum est, cui meritò Europa
Asia & Africa subjiatur.

Novâ & legibus ritè institutâ, Con-
stantinus novos magistratus & novum
ritum, ac numerum præfecturarum &
officiorum pro Romani Imperii admi-
nistratione inducit, cumque antea duo
tantum essent Prætorij Præfecti, nunc
quatuor constituit, inter quos Provincias
Imperii dividit, quibus summa post Impe-
ratorem auctoritas, & cæteri omnes ubi-
que magistratus ac Palatini & Duces ex-
ercituum subiecti essent.

Olynius Gallicanus divinitus subigit Scy-
thas, usus consilio cubiculariorum Con-
stantiæ filia Constantini, quam illi pater,
si victor rediret, despondit. Erant autem
cubicularij Joannes & Paulus ambo post-
modum martyrio affecti, qui Gallicano in
angu-

angustias a scythis compulso, & in pere-
grandi extremam necessitatem coniecto
traferunt, ut se Christo devoveret, quod
ubi Gallicanus præstitit, auxilio per ange-
los, cruce præviâ, ministrato Scythas vicit,
& consulatum a Constantino obtinuit, nu-
ptias autem Imperatorias amore Christi
sprevisse videtur, cui seipsum postmodum
cum omnibus bonis suis ad Ostia Tiberina
consecravit.

DECAS IV.

✿ Ab anno 330. ad annum 340. ✿

331. Meletiani & Eusebiani S. Atha-
332. **M**anasium fictis criminibus exa-
gitant, videlicet de fracto calice per Maca-
rium Presbyterum Alexandrinum, qui de-
fenderat S. Athanasium apud Imperatorem
contra calumnias Meletianorum, & hæc
causa vindictæ: deinde de Arsenio occiso.
Erat autem Arsenius Episcopus factionis
Meletianæ, quem, ut calumnia succederet,
abdiderunt, & interim manum cujusdam
tanquam ex ejus corpore abscissam ad o-
stentationem, circumtulerunt. Cum verò
Ischyra a suis reprehensus veniam ab A-
thanasio postulasset, & publicè dato libello
con-